

สภาพการดำเนินงานและผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

The Operational Conditions and Success of the Parallel Classroom
Management for Students with Autism in Schools in the Northeastern Region

แจ่มจันทร์ อินทะพล*

รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์**

ดร.เทพวังสรรพ์ จันทร์รังษี**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานและผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานสำหรับนักเรียนออทิสติก ของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานและผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานสำหรับนักเรียนออทิสติกของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำแนกตาม สถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในตำแหน่ง สภาพการเปิดสอนห้องเรียนคู่ขนานสำหรับนักเรียนออทิสติก และลักษณะการเปิดสอนของโรงเรียน และ 3) หาแนวทางการยกระดับผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติกของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 105 คน จำแนกเป็นกลุ่มผู้อำนวยการ จำนวน 35 คน ครูผู้สอนห้องเรียนคู่ขนานสำหรับนักเรียนออทิสติก จำนวน 35 คน และครูผู้รับผิดชอบงานเรียนร่วม จำนวน 35 คน จาก 35 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2560 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานและผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานสำหรับนักเรียนออทิสติก ของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสถิติทดสอบที (t-test ชนิด Independent Samples) สถิติทดสอบเอฟ (F-test) แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการดำเนินงานและผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. สภาพการดำเนินงานและผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน
3. สภาพการดำเนินงานและผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน
4. สภาพการดำเนินงานและผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีครูที่สำเร็จการศึกษาวิชาเอกการศึกษาพิเศษ และไม่มีครู

คำสำคัญ : การบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนาน, นักเรียนออทิสติก

* ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนอนุบาลสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ที่สำเร็จการศึกษาวิชาเอกการศึกษาพิเศษ โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

5. สภาพการดำเนินงานและผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ของโรงเรียน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามลักษณะการเปิดสอนของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน

6. แนวทางยกระดับผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ของโรงเรียนใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ การจัดห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก การจัดการเรียนการสอน เทคนิคการสอน และการนิเทศ กำกับ ติดตาม โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน

ABSTRACT

This research aimed to: 1) examine the operational conditions and success of the parallel classroom management for students with autism in schools in the Northeastern region; 2) study and compare the operational conditions and success of the parallel classroom management for students with autism, classified by positions, work experience, conditions of the parallel classroom management for students with autism, and type of school program provision for students with autism; and 3) establish the guidelines for improving the success of the parallel classroom management for students with autism in schools in the

Northeastern region. The 105 samples were drawn from 35 schools in the academic year 2017, involving 35 school directors, 35 teachers in charge of the parallel classroom with students with autism, and 35 teachers from inclusive classroom. The research instrument for data collection was a set of questionnaires concerning operational conditions and success of the parallel classroom management for students with autism. The mean, standard deviation, t-test for Independent Samples, and F-test for One way ANOVA were employed to analyze the data.

The findings of this research were as follows:

1. The operational conditions and success of the parallel classroom management for students with autism in schools in the Northeastern region, as a whole were at a high level.
2. The operational conditions and success of the parallel classroom management for students with autism in schools in the Northeastern region, classified by positions as a whole and each aspect were not different.
3. The operational conditions and success of the parallel classroom management for students with autism in schools in the Northeastern region, classified by work experience as a whole and each aspect were not different.
4. The operational conditions and success of the parallel classroom management for students with autism in schools in the Northeastern region revealed that teachers obtaining special education degree and non-special education degree, as a whole were different at the .05 level of statistical significance.
5. The operational conditions and success of the parallel classroom management for students with autism in schools in the Northeastern region, classified by type of school program provision for students with autism, as a whole and each aspect were not different.

6. Based on ten experts' interviews, the proposed guidelines for improving the operational conditions and success of the parallel classroom management for students with autism in schools in the Northeastern region involved four aspects: the parallel classroom provision for students with autism, teaching and learning management, instructional techniques, and supervision, monitoring and follow-up.

Keywords : Parallel Classroom Management, Students with Autism

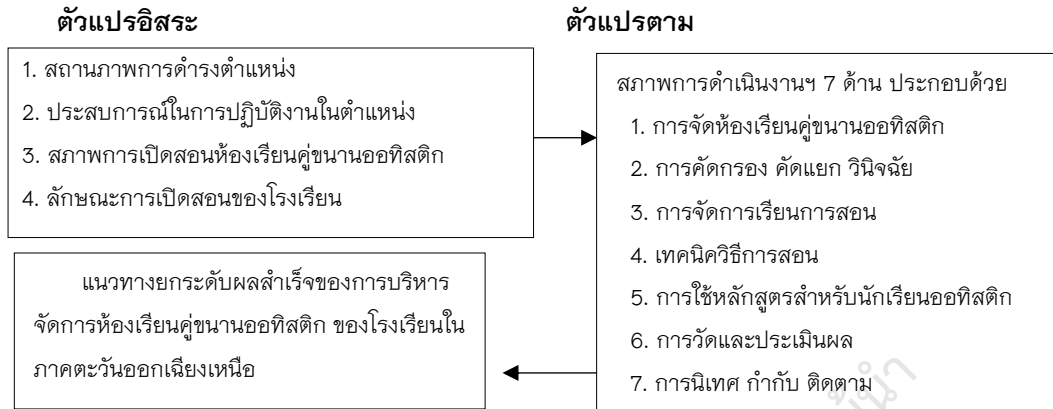
ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาหรือการจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 (ราชกิจจานุเบกษา, 2542, หน้า 5) หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 10 วรรคสอง การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสีย ค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดย คำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น สอดคล้องกับการปฏิรูปการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2552-2561 กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความสำคัญและสิทธิของคนพิการในการรับบริการทางการศึกษาตามมาตรา 10 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 (ราชกิจจานุเบกษา, 2556, หน้า 1-4) ซึ่งว่าการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการมีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลทั่วไป จึงจำเป็นต้องจัดให้คนพิการมีสิทธิและโอกาสได้รับการบริการและความช่วยเหลือทางการศึกษาเป็นพิเศษตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ สภาพการดำเนินงานและผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่าบางโรงเรียนผู้บริหาร ครูผู้สอนห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ไม่ได้จบการศึกษาสาขาวิชาเอกการศึกษาพิเศษโดยตรง จึงทำให้ไม่เข้าใจกระบวนการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลออทิสติกในด้านต่างๆ อาทิเช่น การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP แผนการสอนเฉพาะบุคคล IIP การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ให้กลุ่มบุคคลออทิสติก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ในโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร (ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครพนม, 2559) ผู้วิจัยในฐานะครูการศึกษาพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครพนม มีหน้าที่นิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานการจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติกร่วมกับศึกษานิเทศก์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของจังหวัดนครพนม จึงมีความสนใจและต้องการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานและผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ว่ามีสภาพการดำเนินงานและผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นอย่างไร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

6. เพื่อหาแนวทางยกระดับผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออลติสติกของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการ ครูผู้สอนห้องคู่ขนานออลติสติก ครูผู้รับผิดชอบงานเรียนร่วม ของโรงเรียนที่บริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออลติสติกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 140 คน เป็นผู้อำนวยการ 35 คน ครูผู้สอนห้องเรียนคู่ขนานออลติสติก 70 คน ครูผู้สอนชั้นเรียนปกติ 35 คน จาก 35 โรงเรียน ปีการศึกษา 2560

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็น ผู้อำนวยการ ครูผู้สอนห้องเรียนคู่ขนานออลติสติก และครูผู้รับผิดชอบงานเรียนร่วม ของโรงเรียนที่บริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออลติสติกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 105 คน จำแนกเป็นผู้อำนวยการ จำนวน 35 คน ครูผู้สอนห้องเรียนคู่ขนานออลติสติก จำนวน 35 คน และครูผู้รับผิดชอบงานเรียนร่วม จำนวน 35 คน จาก 35 โรงเรียน ปีการศึกษา 2560

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน เป็นลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้อำนวยการ ครูผู้สอนห้องเรียนคู่ขนานออลติสติก ครูผู้รับผิดชอบงานเรียนร่วม เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานและผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออลติสติก ของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามกรอบแนวคิด 7 ด้าน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติการทดสอบค่าสถิติที (t-test) ชนิด Independent Samples สถิติทดสอบเอฟ (F-test) แบบการวิเคราะห์ (One way ANOVA) ความแปรปรวนทางเดียว

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการดำเนินงานและผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออลทิสติก ของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. สภาพการดำเนินงานและผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออลทิสติก ของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน
3. สภาพการดำเนินงานและผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออลทิสติก ของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในตำแหน่ง พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน
4. สภาพการดำเนินงานและผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออลทิสติก ของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามสภาพการเปิดสอนห้องเรียนคู่ขนานออลทิสติก มีครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท การศึกษาพิเศษ และไม่มีครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท การศึกษาพิเศษ พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. สภาพการดำเนินงานและผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออลทิสติก ของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามลักษณะการเปิดสอนของโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า สภาพการดำเนินงานและผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออลทิสติก ของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน
6. แนวทางยกระดับผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออลทิสติกของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 4 ด้านได้แก่ การจัดห้องเรียนคู่ขนานออลทิสติก การจัดการเรียนการสอน เทคนิคการสอนและการนิเทศ กำกับ ติดตาม

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพการดำเนินงานและผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออลทิสติก ของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ในระดับมาก ซึ่งตรงกับสมมติฐานข้อ 1 ที่ว่าสภาพการดำเนินงานและผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออลทิสติก ของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยรวมอยู่ในระดับมากผลการวิจัยครั้งนี้ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการดำเนินงานบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออลทิสติก ผู้อำนวยการ ครูผู้สอนห้องเรียนคู่ขนานออลทิสติก และครูผู้รับผิดชอบงานเรียนร่วม มีการประชุมหารือแนวทางการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออลทิสติก ทั้ง 7 ด้านได้แก่ 1) ด้านการจัดห้องเรียนคู่ขนานออลทิสติก โรงเรียนสามารถจัดสภาพแวดล้อมให้มีความเหมาะสมในการเรียนของนักเรียนออลทิสติก 2) ด้านการคัดแยก คัดกรอง วินิจฉัย ครูผู้เรียนสอนห้องเรียนคู่ขนานออลทิสติก สามารถคัดกรอง ประเมินความสามารถพื้นฐานของนักเรียน พิจารณาจัดคนพิการแต่ละประเภท แต่ละคนเข้าเรียนด้วยวิธีที่เหมาะสม 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูผู้เรียนสอนห้องเรียนคู่ขนานออลทิสติก สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยความเข้าใจและคำนึงถึงการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลออลทิสติก 4) ด้านเทคนิควิธีการสอน ครูผู้เรียนสอนห้องเรียนคู่ขนานออลทิสติก ใช้เทคนิควิธีการจัดการการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายและเหมาะสมกับผู้แต่ละบุคคล 5) ด้านการใช้หลักสูตรสำหรับนักเรียนออลทิสติก ครูผู้สอนห้องเรียนคู่ขนานออลทิสติกสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามสาระการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) 6) ด้านการวัดและประเมินผล ครูผู้เรียนสอนห้องเรียนคู่ขนานออลทิสติก ใช้วิธีการวัดและประเมินผลนักเรียนออลทิสติกที่มีความหลากหลายและเหมาะสมกับผู้แต่ละ

บุคคล และ 7) ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ครูผู้สอนห้องเรียนคู่ขนานออทิสติกได้รับการนิเทศ กำกับ ติดตามจาก ผู้อำนวยการโรงเรียน และร่วมกันหาแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนนักเรียนออทิสติกให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้ผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติกของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยของผู้วิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรพงศ์ ปราภฏ สุวพัชร ช่างพินิจ และพวงทอง ไสยวรรณ (2556, บทคัดย่อ) ที่ทำวิจัย เรื่อง แนวทางการจัดการเรียนการสอนห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกในเขตภาคเหนือตอนล่างกลุ่ม 5 ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนห้องเรียนคู่ขนานออทิสติกในเขตภาคเหนือตอนล่างดำเนินมี 3 แนวทาง คือ 1) การประสานความร่วมมือกับบุคลากรภายในโรงเรียนโดยประกาศเป็นนโยบายของโรงเรียน 2) การจัดทำแผนงาน/ปฏิทินการดำเนินโครงการศึกษาดูงานโดยมีคณะกรรมการเพื่อให้โครงการเกิดประสิทธิภาพตรงกับความต้องการและเหมาะสมกับนักเรียน และ 3) การนำเสนอข้อมูลของนักเรียนให้กับผู้ปกครองที่เน้นการจัดทำรายงานผลการเรียน หรือผลพัฒนาศักยภาพของนักเรียน ซึ่งทั้ง 3 แนวทางมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับ ชวีัญตา ไตรราช (2552, บทคัดย่อ) ที่ทำการวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามภารกิจของบุคลากรด้านการศึกษาพิเศษในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการปฏิบัติงานตามภารกิจของบุคลากรด้านการศึกษาพิเศษในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดระยอง อยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านการศึกษาพิเศษในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดระยอง อยู่ในดับปานกลาง และ 3) แนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านการศึกษาพิเศษ ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม มีแนวทางที่บุคลากรมีความเห็นตรงกันมากที่สุด 3 ลำดับ คือ การจัดหา จัดจ้างครูการศึกษาพิเศษในโรงเรียนให้เพียงพอต่อเด็กพิเศษ ผู้ปกครองไม่ยอมรับความจริงว่าลูกของตนเองเป็นเด็กพิเศษ และการจัดให้การอบรมเสริมความรู้ด้านการศึกษาพิเศษให้กับบุคลากรที่สอนเด็กพิเศษอย่างต่อเนื่อง

2. สภาพการดำเนินงานและผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า สภาพการดำเนินงานของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้อำนวยการ ครูผู้สอนห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ครูผู้รับผิดชอบงานเรียนร่วม ร่วมกันดำเนินงานทุกขั้นตอน ตั้งแต่การประชุมปรึกษาหารือการดำเนินงานตามมาตรฐานการจัดการเรียนร่วมรูปแบบห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ตามบทบาทหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ มีการวางแผนแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก มีการกำหนดแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและวางแผนเป้าหมายการพัฒนาร่วมกัน ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมมากกว่า จะคำนึงถึงตำแหน่งหน้าที่ในการทำงาน จากสาเหตุดังกล่าว จึงทำให้ผู้อำนวยการ ครูผู้สอนห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ครูผู้รับผิดชอบงานเรียนร่วม จึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานและผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยของผู้วิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉวีวรรณ เมื่อชอง (2555, บทคัดย่อ) ที่ทำการวิจัย เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการดำเนินงานการบริหารจัดการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ผลการศึกษา พบว่า สภาพปัญหาและแนวทางดำเนินการบริหารจัดการเรียนร่วม ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ด้านเครื่องมือเป็นรายชื่อรายด้านและรวมทุกด้าน พบว่า ข้าราชการครู มีความคิดเห็นต่อสภาพและแนวทางดำเนินการบริหารจัดการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบสภาพปัญหาและแนวทางการดำเนินการ

บริหารจัดการเรียนร่วม พบว่า ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพและแนวทางการดำเนินการบริหารจัดการเรียนร่วมไม่แตกต่างกัน

3. สภาพการดำเนินงานและผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า สภาพสภาพการดำเนินงานของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้อำนวยการ ครูผู้สอนห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ครูผู้รับผิดชอบงานเรียนร่วม ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน ได้ร่วมกันประชุมปรึกษาหารือการดำเนินงานตามมาตรฐานการจัดการเรียนร่วมรูปแบบห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ตามบทบาทหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ มีการวางแผนแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก มีการกำหนดแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและวางเป้าหมายการพัฒนาาร่วมกันโดยไม่ยึดตำแหน่งในการทำงาน แต่ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมมากกว่า จากสาเหตุดังกล่าว จึงทำให้ผู้อำนวยการ ครูผู้สอนห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ครูผู้รับผิดชอบงานเรียนร่วม ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน จึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานและผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยของผู้วิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของธัญญารัตน์ เมืองอินทร์ (2558, บทคัดย่อ) ที่ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหาการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการ ของศูนย์การศึกษาพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามทัศนะของครูการศึกษาพิเศษ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามทัศนะของครูการศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามทัศนะของครูการศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับปานกลาง 3) ปัญหาการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามทัศนะของครูการศึกษาพิเศษ จำแนกตามเพศ จำแนกตามวุฒิการศึกษา และจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน 4) แนวทางการแก้ไขการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามทัศนะของครูการศึกษาพิเศษ ด้านที่ 1 มีการจัดกระบวนการให้บริการก่อนการให้บริการตามประเภทความพิการ ด้านที่ 2 มีการติดต่อประสานงานและพานักเรียนไปสถานศึกษาอื่น ด้านที่ 3 มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรและจัดทำเอกสารประเมินพัฒนาการนักเรียน ด้านที่ 4 มีการจัดทำคู่มือการให้บริการ ด้านที่ 6 มีการให้ผู้ปกครองเป็นผู้ประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนร่วมด้วย และด้านที่ 7 มีการจัดลำดับขั้นตอนการออกนิเทศทุกภาคเรียนอย่างต่อเนื่อง

4. สภาพการดำเนินงานและผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีครูผู้สอนสำเร็จการศึกษาวิชาเอกการศึกษาพิเศษ และไม่มีครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษาวิชาเอกการศึกษาพิเศษ พบว่า สภาพการดำเนินงานของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก สำเร็จการศึกษาวิชาเอกการการศึกษาพิเศษ มีเจตคติต่อนักเรียนออทิสติกที่ดี มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนให้ประสบผลสำเร็จมากกว่า ครูผู้สอนห้องเรียนคู่ขนานออทิสติกที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาวิชาเอกการศึกษาพิเศษ ครูการศึกษาพิเศษนอกจากนี้ ครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษาวิชาเอกการศึกษาพิเศษจะเรียนรู้จิตวิทยาการจัดการเรียนรู้อันควรใช้กับนักเรียนได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูสูงกว่าครูปกติ มีความอดทน อดกลั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่เด็กเรียนออทิสติกและนักเรียนพิการประเภทอื่น รู้และเข้าใจถึงความต้องการของผู้เรียนเป็น

รายบุคคล สามารถถ่ายทอดความรู้ในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนออทิสติก ต่อผู้บริหาร ครู บุคลากรในโรงเรียน และผู้ปกครอง สามารถเลือกใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละบุคคล ใช้วิธีการวัด และประเมินผลการเรียนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP ได้อย่างเหมาะสม สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาพิเศษในการจัดการเรียนการสอนได้ ผลการวิจัยของผู้วิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑามาศ เพชรโสม (2558, หน้า 132-133) ที่ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงานการบริหารจัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนประถมศึกษาที่จัดการเรียนร่วมที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารจัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษาแตกต่างกัน 2) ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารจัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา แตกต่างกัน 3) ขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารจัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา แตกต่างกันและ 4) กลุ่มตัวอย่างที่จัดการเรียนร่วมที่มีประสิทธิภาพด้านการศึกษาพิเศษต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารจัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา แตกต่างกันและสอดคล้องกับ Rana Chaya (2012) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การเรียนรวมของนักเรียนออทิสติกในห้องเรียนการศึกษาทั่วไป ผลการวิจัยพบว่า เด็กออทิสติกสเปกตรัม ASD มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นภายในห้องเรียนศึกษาทั่วไป ครูเป็นผู้ที่มีความสำคัญมากขึ้น และมีความรับผิดชอบสำหรับการให้ความรู้จัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กออทิสติก ASD ด้วยวิธีการต่างๆ ที่จะตอบสนองความต้องการจำเป็นของผู้เรียน ที่มีความแตกต่างกัน การสร้างความสัมพันธ์และการปฏิบัติงานของครูส่งผลต่อนักเรียนในห้องเรียน

5. สภาพการดำเนินงานและผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ของโรงเรียน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามลักษณะการเปิดสอนของโรงเรียน พบว่า สภาพการดำเนินงานของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าลักษณะเปิดสอนของโรงเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 ระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 มัธยมศึกษาปีที่ 1-3 หรือมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ผู้บริหาร คณะครู บุคลากรในโรงเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้อง มีการประชุมวางแผนการดำเนินงานต่างๆ ร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ มีการทำงานเป็นทีม ใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติกร่วมกันได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังมีการจัดอบรม สัมมนาแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนออทิสติก และนักเรียนพิการประเภทอื่น ตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 และพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ทำให้ผู้อำนวยการ ครูผู้สอนห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ครูผู้รับผิดชอบงานเรียนร่วม เข้าใจบทบาทหน้าที่การบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก สามารถจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP ใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคล และได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองเป็นอย่างดีในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนออทิสติก เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเครือข่ายและโรงเรียนใกล้เคียงผลการวิจัยของผู้วิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งรัตน์ วิโย (2560, หน้า 79-80) ที่ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีทกับผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการบริหารจัดการเรียนร่วมแบบโครงสร้างซีทของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดนครพนม จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน

6. แนวทางยกระดับผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการจัดห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก หมายถึง การจัดแผนผังในห้องเรียน

จัดโต๊ะเก้าอี้สำหรับเรียนเป็นกลุ่มและเรียนเป็นรายบุคคล จัดเตรียมอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการหยิบใช้ มีมุมของเล่นต่างๆ รองลงมาด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP แผนการสอนเฉพาะบุคคล IIP ด้านเทคนิคการสอน หมายถึง วิธีการกีดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายและเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับผู้เรียน และด้านการนิเทศกำกับติดตาม หมายถึง โรงเรียนมีการวางแผนให้มีผู้รับผิดชอบงานเตรียมการรับการนิเทศ กำกับ ติดตามจากศึกษานิเทศก์ และบุคลากรจากศูนย์การศึกษาพิเศษ ดังนั้นควรมีการยกระดับผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนาน ออทิสติก ของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในด้านดังกล่าวให้อยู่ในมากที่สุด เพื่อส่งผลถึงประสิทธิผล การของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติกของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหาร ครูผู้สอนห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ครูผู้รับผิดชอบงานเรียนร่วมและผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรนำแนวทางยกระดับผลสำเร็จของการการบริหารจัดการเรียนห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ของโรงเรียนซึ่งจะส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 ผู้บริหาร ครูผู้สอนห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ครูผู้รับผิดชอบงานเรียนร่วมและผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรนำไปเป็นพื้นฐานสำหรับผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารการจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก และโรงเรียนที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนา ปรับปรุง การจัดการเรียนห้องเรียนคู่ขนานออทิสติกของโรงเรียนในประเทศไทย

1.3 ผู้บริหาร ครูผู้สอนห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ครูผู้รับผิดชอบงานเรียนร่วมและผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรดำเนินการพัฒนาผู้บริหารและพัฒนาครูผู้สอนห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ครูผู้รับผิดชอบงานเรียนร่วม ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการกระตุ้น ส่งเสริม ให้บุคลากรได้มีความรู้ ความสามารถ และประสิทธิภาพที่สูงขึ้น

2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาสภาพการดำเนินงานและผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ทุกภูมิภาค

2.2 ควรมีการศึกษา การวิจัยเชิงคุณภาพ เรื่องสภาพการดำเนินงานและผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข

เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุ (ร.ส.พ.).

_____. (2552). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552–2561).

กรุงเทพมหานคร: บริษัท พริกหวาน กราฟฟิก จำกัด.

_____. (2555). นโยบายปฏิรูปการศึกษาสำหรับคนพิการในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552–2561).

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วีระพงศ์ ปราภฏ สุพัชร์ ช่างพินิจ และพวงทอง ไสยวรรณ (2556). *แนวทางการจัดการเรียนการสอน ห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกในเขตภาคเหนือตอนล่างกลุ่ม 5*. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ขวัญตา ไตยราช. (2552). *สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามภารกิจของบุคลากรด้านการศึกษาพิเศษ ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดระยอง*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จรีลักษณ์ รัตนพันธ์. (2559). *ทำอย่างไรเมื่อได้สอนเด็กพิเศษ*. สำนักพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร.
- จุฑามาศ เพชรโสม. (2558). *สภาพการดำเนินงานการบริหารจัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนร่วมในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครพนม. (2559). *รายงานผลการประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนา คุณภาพการจัดการเรียนร่วมและเรียนรวม*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ประจำปีงบประมาณ 2559. จังหวัดนครพนม.
- สถาบันราชานุกูล. (2555). *เด็กออทิสติกคู่มือสำหรับครู*. บริษัท ปียอนด์ พับลิชชิง จำกัด.
- _____. (2557). *คู่มือแนวทางการจัดการเรียนการสอน โดยใช้โครงสร้างซีท สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เรียนร่วม ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*.
- สมพร หวานเสร็จ. (2552). *การพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติกโดยใช้สื่อสนับสนุนการเรียนรู้ผ่านการมอง*. ขอนแก่น. โรงพิมพ์คลังน่านาวิทยา.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2555). *แนวทางการจัดหลักสูตรสำหรับบุคคลออทิสติก*. พุทธศักราช 2555 (ฉบับทดลองใช้). สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2556). *การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลออทิสติก*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2558). *แนวทางการวัดประเมินผลการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (ฉบับทดลองใช้)*. สำนักงานพระพุทธรักษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร.
- _____. (2559). *แนวทางการร่วมมือด้านการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ*. โรงพิมพ์คลังน่านาวิทยาขอนแก่น. จังหวัดขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). *มาตรฐานการเรียนรู้ร่วมเพื่อการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา*. กระทรวงศึกษาธิการ.